

ОТА ЧИНОРДЕК БЎЛСА...

УЛҒАЙИШНИ ИСТАМАЙМАН

ЭГАСИЗ ЎТАЁТГАН ТЎЙЛАР

4-бетда

5-бетда

8-бетда

Оила Ва

Оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият барқарор ва фаровон бўлади.

Ислом КАРИМОВ

13 (1268)-сон 30 март 2016 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Жамият

Муҳаррир минбари

БОЛАЛАРИМИЗ БАХТИ ҲАР НЕДАН АЗИЗ

Бирлашган миллатлар ташкилотининг Болалар жамғармаси (ЮНИСЕФ) томонидан дунё бўйича етти ёшгача бўлган 87 миллион боланинг умри қуролли моjarолар ичида ўтаётгани маълум қилинди.

– Ихтилофлар болалар ҳаётини хавфда қолдириш баробарида уларнинг руҳиятига ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда, – дея таъкидлайди ЮНИСЕФ бўлим бошлиғи Пиа Бритто хоним ўз маърузасида. – Қуролли моjarолар оқибатида болалар оилаларидан, дўстларидан, ўйинлардан ва охир-оқибат оддий кун тартиби асосида яшашдан маҳрум бўлмоқда.

Бритто хонимнинг айтишича, буларнинг барчаси боланинг ақлий ва жисмоний ривожланиши, билим олиши учун лозим бўлган ҳаётий зарурат ҳисобланади.

Ушбу маълумотларни ўқиб, дунё миқёсида оч-наҳор, бошпанасиз, ғамхўрлик нимагини билмай, уруш ва талотўплар, ўқ ёмғирлари остида – ўлим хавфи таъқибида юрган миллионлаб болалар қисматига ачиниш билан бирга, тинч ва осойишта юрда яшаётган фарзандларимиз бахтини кўриб, шукроналар келтирамиз.

“Ҳар қайси онгли инсон жондан азиз фарзандининг бахтини, камолини ўйлаб, ҳамиша эзгу орзу-интилишлар билан яшайди, ўз зурриёдининг ҳар томонлама соғлом ва баркамол бўлишини истайди”, дейди Президентимиз Ислом Каримов. Биз фарзандлари келажагини ўйлайдиган, уларнинг бахти учун борини беришга тайёр халқимиз.

Соғлом ва баркамол авлодни камол топтириш давлатимиз сиёсатининг бош мақсади ҳисобланади. Ўтган 25 йил давомида бу борада оламшумул ишлар амалга оширилди.

Дунёда миллионлаб болалар мактаб нимагини билмай яшаётган бир пайтда мамлакатимизда таълим-тарбия соҳасига ҳар йили сарфланаётган харажатлар ялпи ички маҳсулотга нисбатан 10-12 фоизни ташкил этмоқда. Бу ЮНЕСКОнинг мамлакатни барқарор ривожлантиришни таъминлаш учун таълимга йўналтирилиши зарур бўлган инвестициялар миқдори бўйича тегишли тавсияларидан, яъни 6-7 фоиздан қарийб 2 баробар кўп демакдир.

Биргина 2015 йилнинг ўзида мамлакатимизда намунавий лойиҳалар асосида 29 та янги умумтаълим мактаби барпо этилди, 219 та мактаб реконструкция қилиниб, 136 таси капитал таъмирланди.

Бугун фарзандларимиз замонавий таълим муассасаларида, мусиқа ва санъат мактабларида, спорт мажмуаларида билим олиб, жисмонан чиниқмоқда. Давлатимиз раҳбари томонидан баркамол авлод тарбиясига қаратайётган бундай юксак эътибор ўз самараларини бераётир. Ўғил-қизларимиз турли халқаро фан олимпиадаларида, спорт мусобақаларида, фестивал ва танловларда юқори натижаларга эришиб, Ватанимиз номини улуғламоқда.

Хусусан, 2015 йилда 1 минг 668 нафар спортчимиз 165 халқаро мусобақада иштирок этиб, 983 медални қўлга киритди. Ёш иқтидорли мусиқачи ва ижрочиларимиз нуфузли халқаро танловларда 137 совринли ўринга сазовор бўлди.

“Ана шундай ёшларга эга бўлган, ўз олдиға юксак ва улуг мақсадлар қўйиб яшаётган халқни ўз йўлидан асло тўхтатиб бўлмайди, у ўз мақсад-муддаоларига албатта эришади”, дейди Президентимиз.

"Е-МАКТАВ" — ЯНГИ АХБОРОТ ТИЗИМИ

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Мультимедиа умумтаълим дастурларини ривожлантириш марказида "Е-Мактаб" янги ахборот тизими яратилди.

Бу тизим ўқувчи-ёшларнинг бўш вақтини оқилона ташкил этиш, ижодий-интеллектуал салоҳиятини юзага чиқариш ва ривожлантиришга қўмаклашади. Мусиқа ва санъат, болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари ҳамда "Баркамол авлод" болалар марказлари фаолиятини мувофиқлаштириш, мониторингини олиб бориш имконини беради.

Мазкур тизим — www.e-maktab.uzдан фойдаланувчилар элликдан ортиқ параметр бўйича маълумотлар қидириши, уларни қисқа муддатда олиши, мактабдан ташқари таълимга оид янгиликлардан хабардор бўлиб бориши мумкин.

<http://www>

ОИЛАВИЙ СПОРТЧИЛАР БЕЛЛАШУВИ

Андижонда "Соғлом оила" оилавий спорт мусобақаларининг минтақавий финал босқичи бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси ташаббуси билан "Соғлом оила" ва бола йили Давлат дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, оилаларда соғлом турмуш тарзини қарор топтириш, спорт билан мунтазам шугулланувчи оилаларни қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш мақсадида ўтказилган мусобақаларнинг минтақавий босқичида Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятлари вакиллари ўзаро баҳслашди.

Мусобақада Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятларидан 6 оилавий жамоа қаққонлик ва мерганлик эстафетаси, мо-

хир ҳужумчи, арқон тортиш ва бир жамоа эстафетаси сингари спортнинг 8 тури бўйича ўз маҳорат ва жисмоний тайёргарлигини намойиш этди.

Спорт ва саломатлик байрамига айланиб кетган мусобақада Андижон вилояти вакиллари — Музаффар Аҳмедов ва Дониёрбек Исмоилов оилалари голиб, деб топилди.

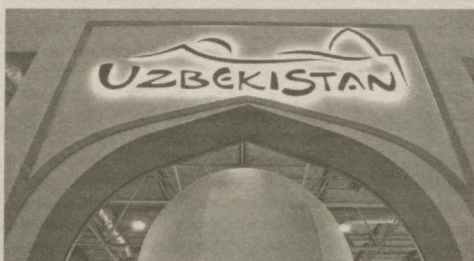
"МИП — 2016": ЎЗБЕКИСТОН САЙЁХЛИК ИМКОНИАТЛАРИ

Шу йилнинг 23-26 март кунлари Москвада бўлиб ўтган "МИП-2016" халқаро сайёхлик кўргазмасида Ўзбекистондан 14 сайёхлик компанияси иштирок этди.

180 мамлакатнинг 1500 компанияси вакиллари томонидан тайёрланган тақдимотлар орасида "Ўзбектуризм" миллий компаниясининг стенди ўзига хос шарқона услуби билан ажралиб турди.

Ўзбекистоннинг маданий-тарихий мероси бутун дунё бўйича 9-ўринда туради. Шу боис хорижлик сайёхларнинг юртимиз маданиятига, урф одат ва анъаналарига қизиқиши катта.

Сўнгги йилларда мамлакатимизга келаётган сайёхлар оқими йилига 2 миллион кишидан ошмоқда.

МЕЗБОНЛАР — ГОЛИБ

Наманганда ёзги биатлон бўйича Ўзбекистон кубоги мусобақалари бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Мудофаасига қўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти томонидан ўтказилган мусобақада Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан 90 нафар спортчи ўзаро баҳслашди. Умумжамоа ҳисобида 363 балл тўплашга эришган Наманган вилояти терма жамоаси мамлакат кубогини қўлга киритди. Тошкент вилояти иккинчи, Самарқанд вилояти вакиллари учинчи ўринни эгаллади.

Тошкент врачлар малакасини ошириш институтида мамлакатимиз тез тиббий ёрдам тизимида

ўтказилган анъанавий кўрик-танлов голиблари тақдирланди.

Мамлакатимизда аҳолига малакали тиббий хизмат кўрсатиш борасида шошилиш тиббий ёрдам тизими алоҳида ўрин тутди. Республика шошилиш тиббий ёрдам илмий маркази, унинг минтақавий филиаллари, туман ва шаҳар бўлимлари, икки мингдан зиёд тез тиббий ёрдам шохбачаси ва бригадалари беморларга ўз вақтида ёрдам кўрсатмоқда.

Кўрик-танлов якуний натижаларига қўра, Наманган вилоятининг Норин тумани тиббиёт бирлашмаси тез тиббий ёрдам станцияси "Энг намунали тез тиббий ёрдам станцияси" номинацияси бўйича голиб бўлди ва бош соврин — "Дамас" автоамбуланси билан тақдирланди.

Фарғона вилоятининг Олтиариқ тумани тиббиёт бирлашмаси тез тиббий ёрдам станцияси шифокори Шухрат Сирожидинов "Тез тиббий ёрдам станциясининг энг малакали шифокори", Республика шошилиш тиббий ёрдам илмий маркази Сирдарё вилояти филиали ҳайдовчиси Жўрақул Хўжа-назаров "Тез тиббий ёрдам станциясининг энг интизомли ҳайдовчиси", деб топилди.

Танлов голибларига диплом ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Онахон ҳансираб автобусга чикди, ёшлар жой бўшатди.

— Қизим, бу пенсия жамғармасига борадимиз? — Боради, — деди киндир оғиз жуфтлиб улгурмасимдан. Кейин тушунтира бошлади.

Йўлда давом этдик. Кейинги бекатда халиги болалар тушиб қолди. Момо эса индамайгина кетаверди: бироздан кейин пинакка кетди. Охириги бекатга етар чоғимда момо уйғонди.

— Ҳали етмадимми, қизим?

— Билмадим, бувижон.

Момонинг хафсаласи пир бўлгандек мунгайди.

Тўғриси, менинг ҳам кайфиятим тушди: Лекин бугун бундай ҳолатлар учрамайди.

Кундан кунга чирой очиб, ўзгариб бораётган шаҳримиз қиёфаси нафақат хорижлик меҳмонларнинг, ҳатто юрдошларимизни ҳам ҳайратлантирмоқда. Барпо этилаётган мухташам иморатлар, обод ва саришта манзиллар, кенг ва раван йўللар, замонавий қўприklar... эҳ, ҳе буларнинг барини санайман десангиз, санокдан адашасиз.

Хусусан, биз ҳар кун хизматидан фойдаланадиган, оғиримизни енгил, узоғимизни яқин қиладиган жамоат транспортлари тармоғида қатор янгиликлар амалга оширилди. Бугун пойтахтимиз йўллари бўйлаб ҳаракатланаётган жамоат транспортлари йўловчиларга сифатли хизмат кўрсатиш бўйича ривожланган тизимга эга. Президентимизнинг 2013 йил 9 октябрдаги "Тошкент шаҳрида йўловчи ташиш транспортини ташкил этиш тизimini янада такомиллаштириш чора-тадбирлари

**ЭНДИ
МАНЗИЛДАН
АДАШМАЙСИЗ**

тўғрисида"ги қарори асосида фойдаланувчиларга сифатли хизмат яратилган.

Пойтахт йўллари бўйлаб 157 йўналишда ҳаракатланаётган 1,3 мингдан зиёд автобус туну кун йўловчилар хизматида. Бугун фаолият юритаётган ҳеч бир соҳа ёки тармоқ йўқки, бирор янгилик, ўзгариш киритилмаётган бўлса. "Тошшаҳартрансхизмат" акциядорлик компанияси ҳам жамоат транспортдан фойдаланувчилар учун автобусларда янги технологияни жорий этди. Энди, автобус-

ларга ўрнатилган аудиовоз ҳар бекатда сизга бекат номини айтиб туради. Йўлга қўйилган бу каби ишлардан йўловчилар мамнун. Негаки, аудиовоз хизмати сабаб жамоат транспортидан фойдаланувчиларнинг мўлжалдан ўтиб-кейтиш ҳолатлари камайди. Бу янгиликдан айниқса, шаҳримиз меҳмонлари жуда хурсанд. Боиси, аудиовоз кўмаги уларга қайси бекатда тушишни аниқлаштириш, ўз манзиллари сари адашмай ҳаракатланишда асқотмоқда.

— Жамоат транспортларига ўрнатилган аудиовоз кўмағида энди, биз йўловчилар тушадиган бекатимизга аввалдан тайёргарлик кўриб тураемиз. Шунингдек, бу қурилма имконияти чекланган инсонларга ҳам жуда катта кўмакчи. Энг муҳими, аудиовоз йўловчиларни ҳамиша огоҳликка қақиради, — дейди йўловчилардан бири Мафтунахон Бойхонова. — Тошкент шаҳри билан таништириб боради. Бировдан сўрашга ҳожат қолдирмайди.

Ўзидан катталарга ҳурмат кўрсатиш, кўмакка муҳтож инсонларга ёрдам бериш, аёлларга эҳтиром кўрсатиш сингари азалий қадриятлар ўзбек халқининг жон томирига сингиб кетган. Фарзанд тарбиялаётган ҳар хонадон борки, дилбандини шу каби ўзбекка ахлоқ қондалари муҳитида тарбиялайди. Халқимизнинг мана шундай гўзал хулқ, ахлоқ намунаси автобусларга ўрнатилган аудиовозларда ҳам ўз аксини топган. Бу эса ёшларимизни азалий қадриятларимиз руҳида камол топтириш, барчага бирдай ҳурмат ва эҳтиром кўрсатиш каби шарқона тарбия йўлида муҳим қадам бўлиб хизмат қилади.

Умида УМИРЗОҚОВА,
ЎЗДЖТУ Халқаро журналистика факультети талабаси

ТИРИКЛИК МЕЗОНЛАРИ ЎЗГАРДИ

2016 йил — Соғлом она ва бола йили

шунга мос шароитлар ҳам

Эндигина туғилган гўдакни кўлга олган доялар бирдан шошиб қолишди: тахминан 600-700 грамм чақалоқ йиғламади, унда тириклик аломатлари кўринмасди. Дарҳол махсус асбоблар билан текшириб кўришди, юрак ураётган экан. Бошқа хонадаги ҳамширага чақалоқ ҳақидаги маълумотлар биринкетин баён қилинди, у ҳам ўз навбатида бу фактларни дафтарига қайд қила бошлади.

Навбатдаги гўдак дунёга келди, деган ёзув пайдо бўлди. Бирпасдан сўнг чақалоқ нимжонгина товуш чиқарди, унга дарҳол зарур муолажалар бошлаб юборилди.

— 2014 йилдан мамлакатимизда 500 грамmdан ортиқ вазндаги, йиғлаб туғилмасида, аммо ҳеч бўлмаса тириклик аломатларининг биттаси намоён бўлган гўдаклар тирик туғилган чақалоқлар сифатида қайд этила бошланди, — дейди Самарқанд вилояти, Ургут туман тиббиёт бирлашмаси туғруқ бўлими бош неантолог Санобар Асланова. — Илгарилари бу кўрсаткич 1000 грамдан юқори эди. Ҳозирда ҳомиланинг 22-ҳафтасида туғилган гўдаклар ҳам парвариш қилинади, илгари эса бу кўрсаткич 28 ҳафтани ташкил қиларди. Мезонларнинг ўзгариши шунга яраша қулай шароитлар-

нинг яратилиши билан боғлиқ. Сабаби, беш юз грамм вазнда туғилган чақалоқ учун она қорнидаги шароитлар яратилиши лозим, акс ҳолда гўдакни сақлаб қолиш қийин. Ўтган йили туманимиздаги тиббиёт бирлашмаси тубдан реконструкция қилинди. Туғруқ мажмуаси ҳам замонавий бинода иш бошлади, зарур тиббиёт анжомлари билан жиҳозланди. Хусусан, ҳозир мажмуамизда SPAP, Beubyterm, очик кувиз, яъни гўдак учун она қорнидаги муҳитни имкон даражасида яратиб беришга қодир аппаратлар мавжуд. Биз бу ускуналарни мўъжиза-аппаратлар, деб атаймиз. Бу ускунада ўзини она қорнидагидай ҳис қилаётган жажжи гўдакларни кузатаркансиз, ҳақиқатан ҳам бунинг мўъжиза эканига ишонмай иложингиз йўқ.

100 ўринга мўлжалланган туғруқ бўлимини айланарканмиз, кенг, ёруғ йўлаклар, шинам палаталар, муола-

жа хоналарининг янги, замонавий усулда қурилиб, жиҳозланганини кузатиш мумкин. Ҳатто пардаларнинг ранги ҳам хона жиҳозларига мос, қолаверса, тинчлантирувчи хусусиятга эга ранглардан танланган. Оналик бахтига мушарраф бўлган аёллар билан суҳбатлашарканмиз, бу шароитлар факат саломатлик учун эмас, оналарнинг кайфиятига ҳам ижобий таъсир кўрсатганини таъкидлашди. Очик кувиз — дўхтирлар айтгандай мўъжиза аппаратда ухлаб ётган гўдакнинг онаси билан қизикдим.

— Унинг онаси бироз оғир аҳволда туғруқ бўлимига келди, — дея тушунтириш беради Санобар опа. — Ҳозирда жонлантириш бўлимида, эртага палатага оламиз. Чақалоқ бироз нимжон туғилгани учун уни аппаратга солиб қўйди, боланинг саломатлиги билан боғлиқ ҳолатлар кўрсатиб турилади, ҳамширалар эса назорат қилиб боришади.

Янги ускуналар билан ишлаш, ярим кило вазнда туғилган чақалоққа қараш, туғруқ давомида бехатар оналик принципларига риоя этишни таъминлаш табиийки, шифокорларнинг бу борадаги билимларини оширишнинг тақозо қилади. Қолаверса, ускуналар доимий ишлаб туриши учун ҳам шароит лозим. Бу ҳақда Ургут туман тиббиёт бирлашмаси бош акушер-гинекологи Абдуҳалим Ўзбеков қуйидагиларни гапи-

риб берди:

— Туманда фаолият кўрсатаётган 24 нафар акушер-гинеколог ҳамда 16 нафар неантолог шифокорлар доимий равишда республика миқёсида ўтказиладиган ўқув машғулотларда иштирок этиб келишмоқда. Эффектив перинатал қаров бўйича ўтиладиган ўқувларда гўдакни туғри парваришдан тортиб, оналарга кўрсатиладиган тиббий хизмат, туғруқ давомида кўп учрайдиган ҳолатларда амалга ошириш керак бўладиган муолажалар, замонавий ускуналарда ишлаш — барчаси ўргатилади. Шифокорларимиз эса ўз навбатида ўрганганларини амалиётда қўллайди. Қолаверса, қишлоқ врачлик пунктларида ўтказиладиган тиббий кўришларда туман тиббиёт бирлашмаси шифокорлари доимий равишда иштирок этиб келади. Ускуналарнинг доимий равишда ишлаши учун ҳам шароитлар яратилган — тиббиёт бирлашмаси узлуксиз электр энергияси билан таъминланган.

Гулрух МҲМИНОВА,
“Оила ва жамият”
мухбири

Иш столининг бир четинда кундаликка кўзим тушди. Унда шундай сўзлар битилганди: “Яхши ҳаёт учун ўзингизга муносиб бирор касб-хунарни танлаб олинг. Туғри сўзли, ишончли, ақлли, тadbирли ва пок кўнгилли бўлинг, ёлгон сўзламанг, вазифани вақтида бажариб, эгасига топширинг, ваъдабозлик қилманг”.

Бу оддий ва самимий сатрлар шунчаки битилмаган, балки Раъно опанинг ҳаётида мазмун-моҳият касб этган бир парча ҳикматнинг баёнидир.

Болалик чоғларида орзулари осмондек бўлган Раъно тез уқувчан, қизиқувчан, ақли расолиги билан дугоналари орасида ажралиб турарди. Бир воқеа унинг митти юрагига қаттиқ таъсир қилганди, эҳтимол, у шундан кейин кўз шифокори бўлишни ният қилгандир. Ўшанда онаси билан шифохонага нима учун борганини эсломмайди, ногаҳон ёнида юзлари лўппи, кўзлари чаросдек чиройли ўзи

КЎЗЛАРДА БАЛҚИГАН МЕХР

Қанийди, у шу топда “қўли энгил” кўз дўхтири бўлиб қолганида эди...

Тиббиёт фанлари номзоди, олий тоифали шифокор Раъно Расулова кўп йиллардан буён кўз шифокорлик соҳасида тинимсиз излашмоқда. Ўз касбига меҳрли, талабчан, ташаббускор қаҳрамонимиз, кўз гавҳарининг нурсизлишининг олдини олиш, даволаш ҳамда тиббиётнинг офтольмология соҳаси ривожига ўзининг ҳиссасини қўшиб келаётган тажрибали шифокорлардан бири.

— Дунёни кўришнинг ўзи бир мўъжиза, — дейди Раъно опа Расулова маънодор жўлмайиб. — Бу ёруғ дунёни кўришдан маҳрум бўлган кўзи ожизлар, ёруғ оламини

бир кўрсам — армоним бўлмасиди, дейишади. Кўзларимиз мунаввар оламнинг етти ранглар жилосини доимо шаффоф, чиройли кўриб турганига аслида нима етсин! Шу мунаввар ҳаётнинг хусну тароватидан баҳра олиб яшаётган инсонларнинг кўз қорачигларида дунёнинг жамики меҳри яширингандай.

Раъно Расулова 1973 йил Тошкент шаҳрида таваллуд топган. Шайхонтохур туманидаги тиббиёт коллежида ҳамширалик йўналишида таҳсил олди. Сўнг Тошкент педиатрия тиббиёт институтига ўқишга кириб, уни имтиёзли битирди.

Ўз соҳасининг билимдонни — академик Холидбек Комиловнинг шоғирдларидан бири бўлган Раъно Расулова ундан тиббиёт ва ҳаёт мактабининг сир-асрорини ўрганди. 2005 йил 10 февраль санаси — “Офтольмологияда қон оқшининг олдини олиш ва даволашда лагоден (лагохилус, бозулбанг ўсимлиги) ишлатилиши” мавзuida номзодлик илмий

ишини муваффақиятли ҳимоя қилиши Раъно опанинг ҳаётида унутилмайдиган қувончли кун бўлиб қолди.

Раъно Расулова Республика кўз шифохонасида ҳам узоқ муддат ишлади. Айни кунда “Доктор Гулноза” шифохонасининг кўз шифокори. Турмуш ўртоғи Саидмухтор Саидахмаров, иқтисодчи. Икки нафар фарзанди бор.

— Кўз — энг нозик аъзоимиздир. Уни турли касал-ликлардан асраш, паравариш зарур, — дейди Раъно Расулова. — Кўриш қобилияти соғлом бўлганлар ҳам ҳар олти ой давомида шифокор қабулига келиб, ўзини текширтириб туришлари фойдадан холи эмас. Чунки, кундалик ҳаётимизда замонавий техника кенг қулоч ёзган бир пайтда, компьютер, мобил алоқа воситалари кўзни толиқтириши мумкин.

Раъно опа билан суҳбат чоғида шунга амин бўлдики, унинг қалб кўзи ҳам уйғок,

Шерзод ДЕҲҚОНОВ

Кореялик йирик сармоядорнинг оиласи бошига кулфат тушди: 20 ёшга тўлган ёлғиз ўғли автохалокатда ўнг оёғидан ажради ва бир йил кўрпа-тўшакка михланиб ётди.

Ўзимиз — ўзлимиз

ган аригингни тоза сақла, хазон сурма», «Ариқлар дарахтларнинг идиши, уларни тоза тутсан, дарахт сендан хурсанд бўлади»...

Ота-онамизнинг обрўлари баланд бўлганиданми, биз опа-син-

ОТА ЧИНОРДЕК БЎЛСА...

— Ўзингни кўлга ол, ўғлим, — деди ота. — Бугундан сени мустақил ҳаётга йўлламоқчиман. Одам ирода, кураш билан ҳар қандай мушкулотни енгиши мумкин. Ожизман деб ётавериш Худога ҳам хуш келмайди.

Яшаш учун ўзинг ҳаракат қилишинг керак. Менинг бойликларим сени бахтли қилолмайди. Америкалик шифокорлар Сеулда сенга ўхшаганларга ёрдам кўрсатишгаётган эмиш. Ўша ерга ўз оёғинг билан борасан. Юз чакиримга мана шу биттагина оёғинг ва кўлтиг таёқда...

Роналд йўлга чиқди, ётавериш нимжон бўлиб қолган экан, 20-30 қадам ташладию, вужудини қора тер босди. Лекин у олдинга интилди. Кун сайин қадам босиши енгилашаварди. Яхши одамлар кўмагида бир ой деганда Сеулга етиб келди. Ноги-

ронларга ёрдам марказини топди. Йигит озиб-тўзиб, абгор ҳолатга келган эди. Уни ювиб-тараб, алоҳида хонага ётқизишди. Шу кунни Роналд туш кўрди. «Ие, яна ётиб олибсан-ку!» — дермиш дадаси. — «Бунақада ҳеч қачон ҳаётда ўз ўрнингни тополмайсан!» Роналд кўлтигтаёқда юриб, пол артди. Идиш-товуқ ювди. Хамшираларга ёрдам берди. Ҳадемай янги протез оёқда юрадиган бўлди.

У Марказда фаррош бўлиб ишлаш билан бирга ногиронлар тиббиёт коллежиди ўқишни бошлади. Машхур шифокор жаноб Тори унга ўқишни Америкада давом эттиришни маслаҳат берди.

Сафар олдиндан падаири бузруквори орзу қилгандек, шахдам қадамлар билан унинг ҳузурига кириб борди.

— Айтганимни қилиб, кам бўлмабсан, ўғлим. Сенга раҳмат! — деди отаси. — Шунга айтишим керакки, мендан сенга мерос бўлиб қоладиган ҳеч қандай бойлик йўқ. Бор сармоямни ногирон болалар учун қурилатган мактабга ўтказдим. Сезиб турибман, сен бу тиришқоқлигинг билан кўп нарсага эришасан.

Роналд ортопедия бўйича Америка тиббиёт академиясини имтиёзли битиргунча оёқ протезининг янги, қулай русумини яратиб, машхур бўлиб кетди. АҚШ тиббиёт университети қошидаги шифонада ишлади ва «Ногиронларга бегараз ёрдам кўрсатиш фонди»ни ташкил этди.

Роналд кўп мамлакатларда, жумладан, бизнинг Ўзбекистонимизда ҳам бўлиб, кўплаб хайрли ишларни амалга оширди...

Дадахон Нурийнинг Роналд Хонг ҳақидаги қиссасининг қисқача мазмунини шундай.

Гуллаб яшнаётган Ўзбекистонимизда фарзандлар тарбиясига алоҳида аҳамият бераётган оталар жуда-жуда кўп.

...Фаргонанинг Ёзёвон туманидаги «Чўлигулистон» қишлоғида яшовчи иходкор ўқитувчи Ўктамхон Солиевани кўндан бери биламан. У дилбар, исмига мос ўктам аёл. Кўблари нашр этилган. Зи-

роатчилик санъатини ҳам сув қилиб ичиб юборган. Ўқитувчи сифатида Халқ таълими аълочиси ва қанча кўрик танловлар ғолиби бўлган. Турмуш ўртоғи билан тинч-товуш яшайди. Фарзандлари ҳам ўқимишли, касб-хунари. Ўктамхон ва унинг опа-сингиллари, акалари чинордек улуғ отанинг, меҳрибон онанинг тарбиясини олиб, шу даражага етишган.

— 1945 йили Иккинчи жаҳон урушидан ногирон бўлиб қайтган отам саккиз қиз, икки ўғилни тарбиялаб вояга етказди, — дейди Ўктамхон. — Отам вақтни жудаям кадрлар эди.

«Қиз бола келин бўлиб тушган жойида ўз уйидагига нисбатан ўн баробар кўп меҳнат қилса, ҳурмат топади, туپ қўйиб палак ёзади...», — дерди бизга.

— Қишлоғимизнинг тўрт томони пахтазор эди, — сўзида давом этади Ўктамхон. — Акаларим ва биз мактабда ўқиш билан бирга колхознинг даласида ҳам, томорқамизда ҳам ишлардик. Отам бизга ғайратли бўлишни тайинлар, «Ҳалол луқма билан тирикчилик қилиш ҳам ибодат», дердилар. Дадам бўй-бастимизга мослаб, кетмон ясаб берган эдилар. «Кетмон сизни ризқ билан сийлаяпти. Тўғри келган жойга ташлаб кетманг. Даладан қайтишда тозалаб ювинг. Ёйилиб, кичрайган кетмонни далага олиб боришдан уялманг. Одамлар кетмонга қараб, сизга баҳо беради», дердилар.

Ҳар кунни эрталаб ота-онам биз фарзандлари билан баҳамжихат нонушта қилишар, ҳол-аҳволимизни сўраб, дуо қилиб, кейин шу кунги юмушларни режалаштириб олишарди. Кечга бориб, албатта, натижасини назорат қиларди. Дадамнинг айрим ўғитлари ҳеч эсимдан чиқмайди.

«Қатталар қўлидан ишни олсанг, улар сенга оғзидаги ошини иллинади», «Нафсинг сени эмас, сен нафсингни бошқар», «Ерни алдама-санг, ихлос билан ишласанг, ер сен хоҳлаган ризқни беради», «Эккан мевали дарахтнинг қўшни томонидаги шохи уларнинг ризқи, териб, албатта уларга бер», «Сув ичади-

гиллар ҳам обрўли хонадонларга келин бўлди.

...Араб халифаси бир кишини шаҳар ҳокими этиб тайинлашга фармон берибди. Котиб фармонни ёзаётган чоғ бир кичкинтой келиб, халифанинг тиззасига чиқиб олибди. Халифа уни ўпиб эркалабди, бош-кўзини силаб, тиззасидан туширмай олиб ўтирибди.

Ҳоким бўладиган киши ҳам халифа ҳузурида эди. Боланинг эркаланишини кўриб: — Бу гўдак ўғлингизми? — деб сўрайди.

— Йўқ, бир камбағалнинг фарзанди эди. Ота-онаси вафот этди. Болани ўз ҳимомга олдим.

Етимлиги билинмасин деб доим унинг кўнглини кўтариб, ўйнатиб ўтираман, — дебди.

Бўлғуси ҳоким бу сўзни эшитиб, халифанинг мулоим қалбли, шафқатли, марҳаматли эканига ҳайрон бўлиб, деди:

— Менинг ўнта фарзандим бор. Бошқаларнинг болалари у ёқда турсин ўз болаларимга ҳам тишимнинг оқини кўрсатмайман. Сизнинг бир етим болага шунча шафқат, марҳамат кўрсатишингиздан таажжубдаман.

Халифа бу сўзларни эшитиб, ёзилаётган фармонни котибнинг қўлидан олиб, йиртиб ташлабди ва шундай дебди:

— Бу одамни ҳоким қилиб тайинлашни истайман, ўз болаларига тош кўнглилик билан муомала қилган кишидан халққа қандай маффаат етади?!

«Оз-оз ўрганиб, доно бўлур» китобидан олганим «Оқилона ҳукм» номли бу ҳикоятда жуда қатта маъно бор. Ҳа, доно файласуф айтганидек, «Инсонни тарбиялаш учун аввало, уни севмиш керак!» Қаттиққўллик замирида ҳам меҳр мужассам бўлсагина у ихобий самара беради.

Президентимиз Ислам Каримов халқ ҳузурига, ёшлар даврасига ҳаммавақт самимий, меҳрли табассум билан кириб боради. «Ўзбекистоннинг барча ўғил-қизлари — менинг фарзандларим. Сизларнинг ҳаммаларингизни бағримга босаман», дейишида жуда қатта маъно, улғувор меҳр бор.

Биз буюк ота-боболарнинг — дунё тамаддунининг бешигини тебратган доғишманд зотларнинг авлодларимиз. Демак, ҳар бир юрагиди ўти, белдида белбоғи бор ўғлон, ўзбекман деган йигит оила қуришни орзу қилар экан, биринчи навбатда муносиб ота бўлишни мақсад қилиб, дилига тугсин! Токи барча фарзандларимиз Ватанимиз шаънини улғулаб, халқимиз номини пок сақлаб, тинчлик ва фаровонлиқни энг улғу неъмат эканини юрак-юракдан ҳис қилиб яшасин.

Санъат МАҲМУДОВА

Маҳалламиз-да спорт зали очилиб, йигит-қизлар спортнинг ўзбек жанг санъати билан шуғуллана бошлаганида мен ҳам албатта, машғулотларга қатнайман, деб ўйладим. Маҳалламиз Ўрта Арабхона деб номланиб, Самарқанд туманида жойлашган.

Мактабдан шу ҳаёллар билан уйга келдим. Ота-онамга бу ҳақда айтгандим, дадам негадир индамади. Одатда дадам бирор нимадан норози бўлса, шундай йўл тутади. Ойим ҳам фикримни унчалик қўллаб-қувватламади. Наилож...

Спорт билан шуғулланиш ҳақидаги орзуларимга чек қўйсамми, деб ўйладим. Аммо ҳар сафар тенгдошларимнинг спорт залига қувноқ кайфиятда кириб кетаётганини кўрсам, кўнглим алланечук бўлиб кетарди. Нима қилсам экан? Бир кун дарсдан сўнг уйдагиларга билдирмай спорт залига кириб, тенгдошларим билан шуғулланиб кўрдим. Мураббийга вазиятни тушунтирдим. У киши «иложи борица, ота-онангни кўндир, мана бу қизларни ҳам олиб бор, ўзлари гапириб берсин», деди. Шундай қилдим. Ойим

“ДАДАМНИНГ ЧЕМПИОН ҚИЗИМАН”

бироз менга қайишгандай бўлди. Кейин иккилана-иккилана дадамга сездирай ўзбек жанг санъати билан шуғуллана бошладим. Кўп ўтмай, тенгдошларим орасида мусобақа ўтказиладиган бўлди. Бунга жиддий тайёргарлик кўрдим... ва биринчи ўринни эгалладим. Ойим бу қувончли хабарни дадамга етказганида у киши бу гапни қандай қабул қилишини ўйлаб, нафасим ичимга тушиб кетай деди. Ҳатто мусобақа давомида бундай ҳаяжонланмагандим. Дадам аввалига менга жиддий қиёфада бир қарадилару, сўнг бирдан чехраси ёришиб қулиб юбордилар: «Чемпион қизим, ўзимнинг!». Шу пайтда ойим иккимизнинг қувончимизни кўрсангиз эди. Ахир, бу дадамнинг менга берган оқ фотиҳаси эди-да. Дадамнинг оқ фотиҳаси сабаб бўлдим, ишқилиб, энди ўзбек жанг санъати билан янада жиддий шуғуллана бошладим.

Илк муваффақиятимдан кейин устозим, Мунис Мўминов менга қатта ишонч билдирди. Бу ишончни оқлашим шарт эди. Кўп ўтмай, яъни 2015 йилнинг майида Тошкентда ўзбек жанг санъати бўйича республика ёшлар ва ўсмирлар ўртасидаги Ўзбекистон чемпионатида биринчи ўринни қўлга киритдим. Шу йилнинг октябрида Россиянинг Сочи шаҳрида ўтказилган 12-халқаро очик чемпионатда терма жамоа ҳисобига битта олтин ва битта бронза медал қўшдим, Францияда ўтказиладиган жаҳон чемпионатида йўлланмани қўлга киритдим.

Ёшим 15 да. 18 марта турли мусобақаларда қатнашиб, уларнинг тўққизтасида олтин медал билан қайтдим. Бугун ёру-дўстларим мен билан фахрланади. Лекин мен эришмоқчи бўлган натижалар ҳали олдинда.

Азиза ШАМСИЕВА

Аёллар ҳам эрлар каби истеъдодга эга кишилар бўлиб, ҳурмат ва эҳтиромга лойиқ бўлишларида ташқари, оиланинг асосий тарбиячиларидир. Шундай экан, улар ҳам зарур илм билан қуролланишлари керак.

Фахрулбанот Сулаймоний

Билимли киши керакли сўзни сўзлайди, кераксиз сўзни кўмиб ташлайди.

Аҳмад Югнакий

Буни ғазабланиш дейиш тўғрими ёки инжиқлик... Ҳар ҳолда бир ойлик гўдакдан навқирон ёшгача асаб тизимида ўзгаришларни кузатамиз. Масалан, яқинда бир аёл учинчи фарзандини олдириб ташлаши ҳақида айтди. Сабабини сўрасам, 3 ва 6 ёш ўғиллари инжиқ, тўполончи эканини, агар яна туғса асаби шикастланармиш. Ёки, танишимнинг уч ёшдан ошган қизи уйни чунонам бошига кўтардики, қичқирганини босиш учун ота-она ҳалак. Бу муаммоларни бартараф этиш учун нима қилиш зарур?

Ҳақиқатан, асабийлашиш онанган ўтади. Вақтида овқат емаслик камқонлик касаллигини юзага келтиради. Қон эса ривожланаётган ҳомила учун кислород манбаи. Шу билан бирга керакли моддаларнинг йўқлиги

қатланиши керак.

СОҒЛОМ МУҲИТ — СОҒЛОМ БОЛА

Бола жиззакилиги хо-мушлик сабабимикан? Бу ҳолатга ҳали ҳаётни англаб улгурмаган бола айбдорми-

организмга, айниқса, асаб тизимига салбий таъсир кўрсатади. Масалан, аёлда камқонлик аниқланди, бу эса ҳомиладаги мия қон айланиши тизимида жиддий нуқсоннинг юзага келишига сабаб. Токсикознинг оғир ўтиши, эрта ва кеч туғруқлар ҳамда қийналиб туғилган чақалоқларда ҳам асаб муаммоси кузатилиши мумкин. Шу сабаб чақалоқларни тезда тиббий текширувдан ўтказамиз, Ультра товуш ускунасида назорат қиламиз.

Асаб тизими касалликларини болаларда ҳам кузатилади. Бунга энг аввало, соғлом

ри ҳам каттариб бораверади" деган нақл бор. Дарҳақиқат, баъзан гўдаклигида сизга талпиниб, ортингиздан эргашган фарзандингиз бўйи чўзилгач, қаттиқ-қаттиқ гапирётганидан ранжийсиз. Шундай вақтлар бўладики, бир оғиз гапни айтиш учун бир олам дашном эшитасиз. Бу қандай юз берапатми?

Феруза АЛИМОВА, психолог:

— Болада юзага келаётган жиззакилик, тезда асаб бузилиши турли хил баҳоланади. Масалан, бу ўтиш давридаги муаммолар — жинсий етилиш, танадаги ўзгаришлар сифатида. Бу даврда бола катталар оламига ўта

гил, ака-укалар ўртасида тушунмовчилик, уриш-жанжаллар бўлса, бола ҳам ўша муҳитда тарбияланиб, ўрганиб боради. Шу билан бирга атрофдагиларнинг, хусусан, дўстларнинг тарбияси албатта, болага ўз таъсирини ўтказиши.

1. Ота-онанинг уйғун муносабатлари ўрнатилиши керак. Яъни, иккала томоннинг болани тенг яхши кўриши ва бир-бирини қадрлаши.

2. Агарда болада агрессия жуда кучли бўлса, уни жазолаш.

3. Боланинг атрофидаги муҳитни ўрганиш.

4. Болага мулоқот қилишнинг ўргатиш.

Бола ичидаги ғазабни албатта, ташқарига чиқариши керак. Фақат бунини ота-

БОЛАНГИЗ ҲАЗАБНОК ВА ЖИЗЗАКИ БЎЛСА

сабаб онанда ҳолсизлик кузатилади. Ҳомиладорликдаги айрим касалликлар асабдан бўлса, бошқалари овқатланишнинг тўғри йўлга қўйилмаганидандир.

Ҳосият ая ҚОРАБОЕВА, 80 ёш:

— Оғирроқ пайтида кўпчилик келинлар асабий бўлиб қолишади. Баъзан улар ана шу ғазабни очик-ойдин кўрсатишади-да, кейин унинг сабабини ўзгаришларга ағдаришади. Шунда уларга қаттиқ танбеҳ бераман. Инсоннинг иродаси кўп нарсага қодир, ғазабимизни бошқариш ўз қўлимизда. Бунга ташқи омилларни рўқач қилиш тўғри эмас. Аввало, соғлом турмуш тарзига риоя қилиш керак. Яхши овқатланиб, кўп ҳаракатда бўлиш саломатлигини таъминлайди. Йигитлар бу даврда аёлига қўпроқ эътибор бериши лозим. Ажойиб одатларимиздан бири, чақалоқнинг чилласини қизининг ота уйида чиқаришдир. Бунда ҳам ҳикмат бор. Бу вақтда аёл тез касалликка чалинувчан бўлади, бола кўп йиғламаслиги, ўз вақтида ов-

қан? Аввало, камчиликини фарзандингиз атрофидан қидиринг. Бу ҳолат қачон бошланиди? Сабаби нима?

Наима АҲМЕДОВА, умумий амалиёт педиатри:

— Болаларни парвариш қилишни онанган бошқа ҳеч ким уддалай олмайди. Бу оналик инстинкти, дея баҳо бериш нотўғри. Шундай оналар бор-ки, (афсуски, бундайлар кўп) фарзандининг нима қилаётганидан беҳабар. Чунки у оила ташвишлари, фарзанд масъулиятидан ўз манфаатларини устун қўйган. Ўзи ва оиласига лоқайд. Фарзанд тарбиясини ҳомиладорлик давридаёқ бошлаш керак. Бу фақатгина болага маънавий озуқа бериш эмас, саломатлигини ҳам назорат қилиш демак. Тарбияда саломатлик ҳам муҳим. Ҳозирги кунда аёлларимиз камқонлик, турли инфекциялар, шамоллаш, гриппга чалинмоқда. Бу эса аввало, дунёга келаётган ҳомиланинг ўсиши

муҳитнинг йўқлиги сабаб. Шунингдек, турли касалликлар ҳам бола асаб тизимига таъсир этади. Масалан, гижжа сабаб уйқусизлик, ҳолсизлик кузатилади. Натижада, бола жиззаки бўлади. Ташқи омилларнинг ҳам асаб тизимига таъсири катта. Масалан, уяли алоқа воситалари, телевизор ва компьютер. Боланинг кун тартибини назорат қилиб бориш, вақтида ухлаб, вақтида витаминларга бой маҳсулотларни ейишига эътибор бериш керак. Жанжал оилаларнинг соғлом муҳитини ейди. Ота-оналар тиббий кўриқдан олдин фарзанди билан гаплашиб, тиббий текширув соғлиқ учун фойдали эканини тушунтириши керак.

ЖИЗЗАКИЛИК — ИЖТИМОЙ ОРТИРИЛАДИГАН ҲОЛАТ

Халқимизда "Бола улғайгани сари, унинг муаммолар-

бошлайди. Энг бирламчи ҳолат — ўзига ўзининг ёқмаслигидир. Атрофидаги бўлаётган воқеаларга аниқ жавоб олишни хоҳлайди. Бу жавобни ололмаганида агрессияга тушади. Инсонда инқироз даври бор. Бу болаликдан ўсмирликка ўтаётган вақтда бўлади. Ана шу даврда бола тан олинишни хоҳлайди. У атрофдагиларга асоссиз талаблар қўяди. Бу ҳолат унинг мулоқот қилишни билмаслигидир. Жиззакилик — ижтимоий ортириладиган ҳолат. Яъни, бу инсонга юқди. Дейлик, оилада ота-она, опа-син-

оналар тўғри йўналтириши, уни ҳал этишнинг бошқа усуллари топиши лозим. Турли насихатлар бериб, одобли бўл, ундай қилма, бунини қил, дея кўп айтиш ҳам яхши эмас. Тарбияда олтин меъёрга амал қилиш фойдали. Жуда кучли агрессив болалар спорт билан шуғулланиши тавсия этилади. Масалан, бокс, каратэ каби спорт турлари энергия сарфини таъминлайди. Шунинг билан, агрессия — тушқунлик ва илҳозсизликни ҳис қилишдан бошланади. Масалан, бола "нега мени эмас, укамни яхши кўришди", деган ҳаёлларга келади. Бунини очик айта олмаслигидан ғазабни ичига тўпланиб, уни асабий ҳолатга тушириши мумкинлигини унутмайлик. Энг яхшиси боланингизни ўрганиб, у билан гаплашишнинг уйдасидан чиқинг.

Камола АДАШБОЕВА

УЛҒАЙИШНИ ИСТАМАЙМАН

Биринчи синфда одобномадан дарс ўтаётган Руқия опа ўқувчиларга савол берди:

— Катта бўлсангиз ким бўлмоқчисиз? Табиийки, болалар бир-бирига гал бермай турли касблар ҳақида чуқурлай кетишиди. Орқа парталардан бирида ўтирган озғин бола негидир суҳбатга қўшилмас, нуқул бир нуқтага тикилганча ўйланади.

— Сен-чи, Боқижон, улғайсанг ким бўлмоқчисан? — ўқитувчи уни суҳбатга тортмоқчи бўлди.

— Устоз, мен улғайишни истамайман, — эшитилар-эшитилмас жавоб берди бола.

— Нега ундай дейсан, ўғлим? Тажрибали устоз боланинг қалбини қандайдир дард кемираётганини сезиб, уни ортиқ сўроққа тутмади. Негаки, унинг товуши қалтираб, йиғламсираб чиқарди.

Дарс тугади. Руқия опа болаларга жавоб бериб, Боқижонни олиб қолди.

— Бу ёққа кел-чи, Боқижон. Бирор еринг оғриятими?

— Йўқ, — четга қараб жавоб берди ийманиб бола.

Устоз у ёқ-бу ёқдан гапириб, боланинг кайфиятини кўтарди. Сўнгра сўради:

— Боқижон, нега катта бўлгинг келмайди, болам?

Саволни эшитиб, бола ниманидир эслагандек маъюсланиб қолди.

Кейин хўрсинди-да:

— Катталар ёмон. Устоз, сиз эмас, бошқа кат-

талар, — айб иш қилиб қўйгандек дудуқланди бола.

— Қайси катталар? — кулимсиради ўқитувчи.

— Дадам, ойим, бувим...

— Нега ундай дейсан, улар яхши-ку. Даданг ишлаб сени боқса, яхши кийимлар, китоблар, ўйинчоқлар олиб берса, ойинг ширин овқатлар пиширса, кийимларингни оппоқ қилиб берса, бувинг эртақлар айтиб берса, сен уларни ёмон десанг уят эмасми, ўғлим?

Боқижон фикрини тушунтиролмади қийналиб кетди, шекилли, унсиз йиғларди:

— Ойим билан бувим ҳар кунни уришишади.

Дадам ишдан ичиб келиб, ойимни уради. Яхши кийимлар, ўйинчоқлар олиб беришмаса ҳам майли, кийимларимни ҳам ўзим ювсаман, эртақ эшитмасам ҳам майли, улар уришишмаса бўлгани.

Бола бошқа сўзлай олмади. У ўзига тинчлик керак эканини тушунтиролмади қийналаётган эди. Томоғига тикилган ачиқ йиғини тўхтатолмай хўнграб юборди.

Устоз сездики, оилада соғлом муҳит бузилган. Бу эса болага ёмон таъсир кўрсатаётди. Боланинг руҳи синган, ўзига ишончи йўқолиб, умидсизликка тушиб қолган. Унинг тез-тез касал бўлиб туриши, бўйи пастлиги, рангпар чехрасининг доимо тунд юришининг сабаби ҳам шунда эди.

Бегуноҳ бола қаршидада ўзини айбдордек ҳис қилган устоз унга қандай ёрдам бериш ҳақида ўйлай кетди...

Эҳ, биз катталар...

Барно Шерали қизи.

Оғриқли нуқта

Президентимизнинг "Қиз болани коллежни битирмасидан, хунар эгалламасидан кимки турмушга бермоқчи бўлса, билиб қўйинглари, мен бунга мутлақо қаршиман. Қиз бола аввало, касб эгалласин, ўз фикрига эга бўлсин, ҳаётни англасин. Шундан кейин у ҳаётда ўз ўрнини топади, йўлини йўқотмайди", деган сўзларини ўқиганимда турмуши бузилиб, уч йилдан буён уйда ўтирган 19 ёшли қўшним Саодатни ўйлайман. Ахир, давлатимиз раҳбари ҳар бир чиқишда қиз болалар тарбиясига, уларнинг саломатлигини сақлашга, касб-хунар коллежларини битирган қизларни иш би-

тим давомидаги ўрганишлар шунинг кўрсатадики, ёшлар оилавий ҳаётга тайёр эмас. Айниқса, қизлар. "Яхши жойдан чиқди, тезроқ эгасига топширай", дея фикрлаётган ота-оналар фарзанди бегона оилага мослаша олмай қайтиб келганидан сўнг хатосини тан олишади. Ҳали балоғатга етмаган қизини ўқитиш, касб-хунарли қилиш ҳақида ўйламадан орзу-хавасга бериллаётган ота-оналардан хафа бўлиб кетади киши.

— Тугруқ жараёнида ёш она билан боғлиқ ўлим хавфининг ортиси балоғатга етмаган қизнинг жисмонан ва руҳан олиқликка тайёр эмаслиги оқибатида келиб чиқади, — дейди Тошкент шахри-

рўзгорнинг бори-йўғига, кам-кўстига сабр-бардош қилишган. Бугун-чи? Ўтказилган тадқиқот натижаларига кўра ёшларнинг 40 фоизи оилавий ҳаётни енгилелли тушуниш, қийинчиликларга сабрсизлик, қайнона-келин моҳирлари, бефарзандлик, рўзгордаги эпизодлиги туфайли ажралиб кетишяпти. Тузатса бўладиган арзимас ҳатолар бир оиланинг барбод бўлишига олиб келмоқда.

Ҳали қирқ ёшнинг остонасига бориб-бормай ёлғиз қолган бобом тўрт қизни бир ўзи оқ ювиб, оқ тараб турмушга берди. Уч аммам тиниб-тинчиб, бола-чақали бўлиб кетишди. Фақат битта аммам фарзандсиз эди. Бир кун аммам уйга йиғлаб ки-

Ҳаёт манзаралари

Икки хил чизги

Бугун бир пайтнинг ўзида икки хил манзарага гувоҳ бўлдим...

Уйимиздан сал наридаги ахлатхона атрофини бир кекса чол супуриб-сидириш билан банд эди. Биламан, аслида бу иш чолнинг вазифаси эмас. У доим шундай қилади. Ора-сира кўчага айлангани чиққан чоғларида қўлга супурги олволади. Ҳамма жойни чиннидек қилиб супурга, уйига кириб кетади. Баъзан ундан ёшроқ бўла туриб, биз шу ишни қила олмай-миз деб хижолат бўламан.

Энг ёмони эса иккинчи манзара бўлди. Ҳали икки қадам ҳам юрмасидан ўзимдан ўн қадамча нарига бир ёш қиз "дом"нинг ёнига ахлат тўла сумкани улоқтириб кетганига гувоҳ бўлдим. Чидаб тура олмадим.

— Қизим, шунинг анави кутига солсанг бўлмайди? — ортидан бақирдим.

— Шошиб тургандим-да, — югуриб кетди у.

Бош чайқаб, ортимдаги ундан қирқ ёшлар чамаси катта бўлган чолга яна қарадим. У ҳамон супуриш билан банд эди...

Ҳаёт чизгисига қаранг. Аслида уларнинг ўрни алмашса тузук бўлмасиди? Ўн етти ёшлардаги қизга супурги ушлаш кўпроқ ярашади-ку!

Мўминжон Обидов, Қарши шахри

"Ойи, энди мени ёмон кўрасизми?"

Қизчам дунёга келди. Яратганининг менга берган марҳаматидан шу қадар хурсанд бўлдимки, уни еру-қўкка ишонмасдим, суйиб эркаладим...

Аллоҳ хурсандчилиги узоқроққа чўзилсин, дедими, катта қизим бир ёшдан ошганида иккинчи қизалоғимни дунёга келтирдим. Она сутидан эрта ажраган, сингилчаси тугилиб, "она" бўлиб қолган қизим қовоғини соладиган, маънос тортди йиғлайдиган бўлди. Гарчи ҳали кичик бўлса-да, унга руҳан қийин эканлигини тушунардим. Шунинг учун кичиким ухлаган вақтларда уни эркалашга, кўчага чиққанимда ҳам кўпроқ ўзим билан олиб юришга ҳаракат қилардим. Орадан икки йил ўтиб, у 3 ёшга тўлди. Бир кун у менга шундай бир савол бердики, тилим айланмай, нима дейишни ҳам билмай қолдим.

— Ойи, энди мени ёмон кўрасизми? — сўради йиғламсираб қизим.

— Йўқ, асло. Нега ундай деяпсан қизим?

— Ҳар доим сингилмин кўтариб юрасиз, ёнингизда олиб ётасиз, ўпасиз...

— Сени ҳам кўтараман, ёнимда олиб ётаман, ўпаман-ку, қизим...

— Йўқ, уни кўпроқ ўпасиз...

Ёш тўлган кўзларига бир зум қараб турдим-да, шу саволни берган қизим энди жавобимни ҳам тушунади деган фикрда олдиға тиз чўқдим. Жажжигина қўлларини ушлаб, юзларидан, қўлларидан ўпдим... Сўнг шундай дедим:

— Сен мени катта қизимсан. Менинг биринчи фарзандимсан. Сингилнинг кичик бўлгани учун унга қарашимиз керак, сенга ҳам кичиклигинда шундай қараганман қизим. Энди ёнимда сен борсан, менга дастёрсан. Уни кўтарганим, олиб ётганим, ўлганим сени ёмон кўраман дегани эмас. Мен аввало сени, кейин сингилнинг яхши кўраман.

Шу гапимдан кейин қизалоғимнинг кўзлари қулди. Энди ҳар сафар сингилсини кўтарсам, ўпсам олдимга келиб: "Мен биринчи қизингизман, мени биринчи яхши кўрасиз-а?" деб кўзларим билан тасдиқлашимни кутади. Қизалоғимнинг ўша саволи, у ҳис қилган туйғулар ҳар қандай фарзанднинг ҳаёлидан ўтса керак. Шунинг учун катталар "Фарзанд қанча бўлса ҳам ҳаммасини бирдек кўриш керак", дейишаркан-да...

Умидда, Тошкент шахри

РИЗҚ-НАСИБА — ЎЛЧОВЛИ...

Яқин ўртоғимнинг онаси хасталаниб қолганини анча аввал эшитгандим...

Ишлар билан бўлиб, ундан хабар олишга имконим бўлмади. Баъзан онамдек бўлиб қолган бу меҳрибон аёлдан хабар ололмаётганим учун ўзимдан ҳам ранжиб кетаман.

Яқинда ўша ўртоғим билан кўришиб қолганимизда дам олиш кунини унинг уйига ўтишимни айтдим. Ишқилиб, бу ҳафта ишим чиқиб қолмасин-да, деган хавотирда эдим. Хайрият, қутилмаган ишлар чиқмади. Ўртоғимникига ўтиш учун уйимиз яқинидаги новвойнонадан иккита жиззали нон олдим. Кейин қийимларимни алмаштириш учун уйга қайтдим.

Нонни хонтахта устига қўйган эканман, кичкина қизимнинг ҳаваси келибми, нонни ушатиб қўйибди. Очиғи, роса ҳақлим чиқди. Уришиб берганимни кўрган ойим менга танбех берди:

— Ўғлим, "насиба" деган гаплар бор. Қўявер, шу нон қизингнинг ризқи экан. Сен кўчадан бошқа нон олаверасан. Энди кўчага оғлаётганимда, ўртоғим кўнгирок қилиб қолди. "Тинчликмикан?" дея телефонни қўлоғимга тутдим.

— Ойим... ойимдан ажралиб қолдик, дўстим.

Унинг йиғламсираган овозидан тошдек қотиб қолдим...

...Ҳақиқатан ҳам ризқ-насиба илоҳий тушулча эканига амин бўлдим...

Наргиза
УСАНБОВЕВА
тайёрлади.

Суннатилло Аҳадов,
Сирдарё

КАТТА ХАТОЛАРНИНГ
ОҚИБАТЛАРИ

ёхуд эрта турмушдан
азият чекаётганлар

лан таъминлашга алоҳида эътибор қаратади. Эрта никоҳнинг салбий оқибатлари ҳақида куюниб гапирлади. "Юртимиздаги ҳар бир қиз бола — бу менинг қизим, набирам ва уларни хафа қилишларига мен ҳеч қачон йўл қўймайман", дейди. Бироқ фарзанднинг келажиги ота-онанинг ўзини ўйлантирмаса, қийин экан.

...Карнай-сурнай садолари остида чиқиб келаётган келин-куёвни зимдан кузатаман. Келин-куёв кўз олдимда ўсди. Ёшликка ёш — энди ўн олтига тўлди. Бундай десам, куёв ҳам кўринишидан ҳали йигирмага ҳам кирмаганга ўхшайди. "Вой, булар ҳали бола-ку", дея шивирлайди ёнимдаги аёллар.

Институтда ишлайдиган қўшнимнинг бу иштини кўпчилик маъқулламаганид ушанда. "Ўзи зийли аёл бўлса, қизини шошиб эрга бермасдан ўқитиб, касб-хунарли қилса бўлмасмикин?", дегувчилар кўп бўлганди. "Ҳар ишни эртаси яхши... Майли, бахтли бўлиб, ўзидан тиниб кетсин, қўшгани билан қўша қарисин, тенги чиқса, текин бер, дейишган машойихлар", деганлар эса орадан уч-тўрт ой ўтар-ўтмас тилини тишлаб қолди. Негаки, Саодат кўч-кўронини йиғиштириб ота уйига қайтди. Кимдир у деди, кимдир бу. Гап устига гап қўпайди. Ўртада икки ёш ажрашди.

— Ажралишларнинг 40-50 фоизи ҳали 25 га ҳам кирмаган ёшлар ўртасида кўпроқ кузатишмоқда, — дейди Тошкент шахар, Олмазор тумани ФХД ёлими мудариси Д. Сулейманова. — Иш фаоли-

даги 1-турмуш хона шифокор-гинеколог Д. Раҳимова. — Агар она 16-17 ёшда бўлса, тос суякларини тўла ривожланмагани боис табиий йўл билан туғиш жараёни қийинлашади. Жарроҳлик йўли билан туғдириш она учун ҳам, бола учун ҳам хавфли.

Ўсмирлик давридан чиқиб кетмаган қизда камқонлиқнинг мавжуд бўлиши табиий ҳол. Боз устига туғилмак гўдак учун керакли витаминлар, микроэлементлар етказиб бериш ёш онада қонқарли ахволда бўлмайди. Ахир, ўзи тўла шаклланиб улгурмаган организм қандай қилиб янги организмни дунёга келтириши мумкин? Энг ачинарлиси, чақалоқлар туғма нуқсон билан туғилиши, нобуд бўлиши, ёш онада эса ишлар, артериал босимнинг ортиси кузатилади. Аслида, фарзанд кўриш учун энг мақбул ёш 20-25 ёш ҳисобланади. Ёш онанинг фарзанд кўришда, уни тарбиялашда қийинчиликларга дуч келиши оилавий ажримларга ҳам сабаб бўлмоқда.

Ота-боболаримиз оила масаласига муқаддас қадрият сифатида қарашган ва бунга жиддий эътибор берган ёшлар ўртасида кўпроқ кузатишмоқда, — дейди Тошкент шахар, Олмазор тумани ФХД ёлими мудариси Д. Сулейманова. — Иш фаоли-

риб келди. "Ота, бўлди ажрашман, шунча йил кутдим. Фойдаси йўқ, не бўлса пешонамдан кўраман, сизникига қайтиб келаман, хизматингизни қилиб юраман", деди. Шунда бобом узоқ ўйланиб турди-да: "Қизим, сени ўқитиб, оқ-қорани танитиб, сўнг турмушга бердим. Сабрли бўл. Уйингга қайт, ширин турмушнинг бузма", деди. Аммам бир сўз демасдан уйига қайтди. У яна неча йиллар сабр қилди, гап-сўзларга миқ этмай, тишини тишига қўйиб чидади. Яратган меҳрибон, сабрнинг мукофоти сифатида эгизак фарзанд ато этди.

Арзимаган сабабларни рўқча қилиб ажрашаётган ёшлар ҳақида ўйлаганимда аммамнинг ҳаётини ибрат қилиб кўрсатгим, бобомнинг гапларини ёдга олгим келади. Ёш оиланинг мустаҳкам бўлиб шаклланишида катталарнинг ўрни бекиёс эканини мана шу оддий воқеадан ҳам англаб олиш қийин эмас.

Жамиятга соғлом оила, соғлом она ва бола керак. Оила жамиятни шакллантирувчи куч экан, демас, асосий эътиборни оила ва унинг мустаҳкамлигига қаратишимиз, тегишли ташиклотлар кўмағида маҳалла ва оилаларда тарғибот-ташвиқот ишларини қучатиришимиз лозим.

Нилуфар
НУРИДДИНОВА

Хатларда — ҳаёт

Сиз, азиялардан таҳририятимизга кўплаб мактублар келмоқда. Ахборот технологиялари ривожланган, интернет, турли ижтимоий тармоқлар, мобил алоқа тизимидан фойдаланиш имконияти чексиз бўлган бир пайтда кўлига қалам олиб, газетамиз саҳифаларида чоп этилган мақолаларга муносабат билдираётган юртдошларимиздан беҳад миннатдор-миз.

Мактубларда мамлакатимизда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишлари, кўлга киритаётган ютуқларимиз ҳақида тўлқинланиб, ҳаётимизда учраб турадиган айрим муаммо ва камчиликлар тўғрисида куюниб ёзилади. Биз билан ёнма-ён яшаётган инсонлар ҳаётидаги қувонч ва ташвишлар сизни беэтибор қолдирмаётганидан хурсандмиз. Ўз ижод намуналарини бизга илинган мухлисларимиз ҳам талайгина.

Сиз йўллаган ҳар бир мактубни мамнуният билан кўлга оламиз. Имкон қадар уларни чоп этишга, сизни ўйлантираётган муаммолар ечимини излашга, сизни қийнаган саволларга жавоб топишга ҳаракат қиламиз. Мактубларингиз бизни янада кўпроқ ишлашга, изланишга ундайди.

Қуйида сиз, азиялардан келган айрим мактубларни қисқача шарҳлаб ўтмоқчимиз. Агар кимнингдир хатига кечроқ эътибор қаратаётган бўлсак, бунинг учун уэр сўраймиз.

47(1250)

“Ассалому алайкум, ҳурматли “Оила ва жамият” газетаси ижодкорлари. Газетанинг 2015 йил 25 ноябр куни чоп этилган 47(1250) сониди эълон қилинган “Қизнинг қадри” ва “Эрка ўғил озори” сарлавҳали мақолалар менга жуда манзур бўлди.

Ҳақиқатан ҳам “Қизнинг қадри” мақоласида кўтарилган муаммони тўғри деб ўйлайман. Қиз бола — нозик ҳилқат. У оиланинг ор-номуси, шаъни ҳисобланади.

“Эрка ўғилнинг озори” мақоласи гўё менинг ҳаётим ҳақида ёзилгандек. Опа-сингилларини оёқ ости қиладиган, уларни эъзозлаш, авайлаш ўрнига қадрини ерга урадиган ўғиллар йўқ эмас. Шундайлардан бири — менинг 16 ёшли жияним. У ҳар гал “қариқиз, сизни ит ҳам олмайди”, дея мени ҳақорат қилганида, очиги ундан эмас, унга тарбия бераётган синглимдан, онамдан, ўзимдан хафа бўлиб кетаман. Фарзандларимизнинг қандай инсон бўлиб етишиши, аввало, бизлар бераётган тарбияга боғлиқ. “Эрка ўғилнинг озори” мақоласини ўқиб, бу ҳақиқатга яна бир бор амин бўлдим — **деб ёзади Наманган шаҳар 2-тиббӣет коллежининг рус тили фани ўқитувчиси Дилором Мансурова.**

МУЛОҲАЗА, УНОЗАРА, УНОСАБАТ

8(1263)

“Ассалому алайкум, ҳурматли “Оила ва жамият” газетаси ижодий ходимлари, — деб ёзади яна бир мухлисимиз — **Асака туманидаги “Янгисор” маҳалла фуқаролар йиғини “Маҳалла посбони” жамоатчилиги тузилмасининг посбонлар раҳбари Умаржон Абдуллаев.** — “Оила ва жамият” газетасини кўп йиллардан бери ўқиб келаман. Сўнгги пайтда газетанинг мавзулари кўлами янада кенгайиб бораётгани боис муштарийлар диққат эътиборини тортмоқда. Газетанинг ҳар бир сониди оилани соғломлаштиришга, кишилар маънавиятини юксалтиришга қаратилган мақолалар мунтазам бериб боришмоқда.

“Ойна”, “Тиббий маданият”, “Орамингдаги одамлар”, “Мулоҳаза”, “Ҳаёт манзаралари”, “Замондошларимиз”, “Соғлом она ва бола” сингари руқналарда берилаётган мақолалар менга манзур бўлмоқда.

Газетанинг 2016 йил 24 феврал куни чоп қилинган 8(1263) сониди, “Оиланинг устуни ким” сарлавҳаси остида берилган мақолани диққат билан ўқидим. Ижодкор синглимиз Зилолаҳон Раҳмонова мақолада ўз ички кечинмаларини ёзиш билан бирга, мутахассислар ва ёшларнинг оилада отанинг ўрни борасидаги фикрларини ҳам келтиради. Ушбу фикрлар асосида муайян хулосалар ясайди”.

Юқорида айтганимиздек, айрим юртдошларимиз ўзларини қийнаётган муаммолар юзасидан ҳам мурожаат қилган. Жумладан, **Урганч шаҳридаги Ал-Беруний кўчаси, 15 “А”-уй, 15-хонадонда яшовчи Анвар Рўзиматов**нинг шикоят-аризаси билан атрофчи танишиб чиқдик. Урганч шаҳар прокуратураси томонидан берилган жавобда фуқаро А.Рўзиматов ушбу масала юзасидан судга мурожаат қилиши лозимлиги айтиб ўтилган. Биз ҳам шу фикрда эканимизни билдирмоқчимиз.

Кўплаб мухлисларимиз бизга ўз ижод намуналарини ҳам жўнатган. Имкон қадар улардан фойдаланишга ҳаракат қиляпмиз. Газетамиз йўналиши, мавзу ва вақт нуқтаи назаридан айрим материалларни чоп қилолмаган бўлсак, бунинг учун мухлисларимиз бизларни маъзур тутсинлар.

Сурхондарё вилояти Қумқўрғон шаҳрининг Ҳамид Олимжон кўчасидаги 13-уй, 2-хонадонда яшовчи Юсуфжон Нортажоевнинг “Орзиқиб кутилган баҳор”, Хоразм вилояти Хива шаҳрининг У.Қурбоний кўчасидаги 13-уйда яшовчи Зухур Қурбоновнинг “Май ичган кишининг оғзидан кулоғига кесилсин, деб фармон чиқарган хон” сарлавҳали мақолаларида миллий маънавиятимизни юксалтириш борасидаги ишлар хусусида сўз юритилган.

Шаҳрисабз тумани, Мираки шаҳарчасининг Фурқат кўчасидаги 175-уйда истиқомат қиладиган юртдошимиз Рўзиқул Абдуллаевнинг туркум шеърлари билан ҳам атрофчи танишиб чиқдик. Ватан, адолат, савоб ва гуноҳ сингари мавзулардаги шеърларда муаллиф

жумладан шундай ёзади:

Саодат тилагил тонгда сабодан,
Аллоҳдан тинчлиг-у, тотувлик элга.
Вале бил, бойликка ружу хатодан,
Олганинг юқмайди тугсанг ҳам белга.

Хозарасп тумани Хотин-қизлар кўмитаси бош мутахассиси Ойгул Бобониезованинг шеърини машқлари ҳам бизни бефарқ қолдиргани йўқ. Аёлни улуғлаб битилган ушбу мисралар муаллифнинг самимий эътирофидир:

Сизлар билан гўзал бу ҳаёт,
Сизлар билан завққа тўлар дил.
Сизлар учун ёзилар дoston,
Ёришмайди сизсиз ҳеч кўнгил.
Мехри дарё — жўшқин аёллар,
Чехраси гул — Барчин аёллар.

Азиз мухлис, сизнинг ҳар бир мактубингиз, мулоҳаза ва муносабатларингиз биз учун жуда зарур. Тўғри йўлдан кетяпмизми, сизнинг кўнглингиздаги гапни топиб айта оламизми йўқми, буни фақат сизнинг хатларингиз орқалигина билиб олишимиз мумкин. Унутманг, сизнинг бирор мактубингиз эътиборсиз қолмайди.

Хатлар бўлими

Мухлис минбари

Қадри мухлис, бизга бир оз вақт ажратиб, куйидаги саволларимизга oilavajamiyat@mail.ru электрон манзили, ☎ 998301825 телеграмм мессенжери ёхуд мактуб орқали жавоб йўлласангиз сиздан беҳад мамнун бўлар эдик. Жавобларингизни албатта газетамиз саҳифаларида эълон қилиб боришга ҳаракат қиламиз.

1. Ёшингиз, касб-корингиз, қизиқишларингиз?
2. “Оила ва жамият”га обуна бўлганмисиз ёки матбуот дўконларидан сотиб оласизми?
3. Газетани мунтазам кузатиб борасизми ёки қўлингизга тушсагина ўқисизми?
4. “Оила ва жамият”нинг айна пайтдаги шакл-шамойили (формати), кўриниши (дизайни) ҳақидаги фикрингиз қандай?
5. Газетадаги қайси руқналар сизга маъқул, қайсиларидан бутунлай воз кечип керак, деб ўйлайсиз?
6. Сиз қандай янги руқналар тақлиф қилган бўлардингиз?
7. Сизнингча газета қайси мавзуларни назардан четда қолдирмоқда?
8. Қайси мавзудаги мақолалар сизга манзур бўлмоқда?
9. Ахборот технологиялари жадал ривожланган бугунги кунда матбуотнинг ўрни қандай бўлиши керак ва у ўз ўрни ва мавқеини сақлаб қола оляптими?
10. Газета ҳақидаги умумий (танқидий-таҳлилий) фикрингиз?

ЭГАСИЗ ЎТАЁТГАН

ТҮЙЛАР

Пул топиш илинжида турли тоқонуний йўллар билан хорижий давлатларга чиқиб кетаётган, ризқини ўзга юртлардан қидираётган ватандошларимиз кам эмас. Аммо масалага бошқача ёндашилса, ризқ истагида юрганлар ҳаёти билан боғлиқ баъзи ҳолатлар кўнгилга оғриқ солади.

ХОТИРЖАМЛИГИ ЙЎҚ КИШИЛАР

Хорижда ишлаётган аксар юртдошларимиз инсон учун бу оламда пул билан сотиб олиб бўлмайдиган, моддийат ҳал қилолмайдиган нарсалар борлигини тафаккур қилишдан ўзларини четга тортадиларми, ёинки бундай ҳақиқатларни тан олгиси келмайдими, негадир ўзларини гўёки пул топиб хотиржамлик топгандек ҳис этадилар. Гўёки пул топиб, камийиб, истаклари амалга ошаётгандек. Гўёки моддийат улар йўқотган "ниманингдир" ўрнини тўлдирётгандек... Аслида, эса ҳамма вақт ҳам улар ўйлаганидек эмас. Бу ёлгон дунёнинг омонати ичра энг ғанимат нарса — дийдор.

Четдан ризқ жарақ-жарақ пул, бойлик, излаётганларнинг хотиржамлиги бормикан? Буни ўйлайдиган фурсат келмадимикан? Топиш илинжида ҳалакмизу, йўқотганларимиз топганларимиздан кўра кўп. Пул ва бойлик ҳавасида хираланиб бораётган қалбимиз ўзимиз учун қадри, ҳар нарсадан қиммат, ҳаттоки бебаҳо туйғуларимизга соя ташламаяптими?

"ЯҚИНЛАРИМ ДИЙДОРИГА ЗОРМАН..."

Дадам Россияда ишлайдилар, онам ва акам Жанубий Кореяга кетишган. Бувим билан бирга яшаймиз. Дадамни беш йилдан бери кўрмадим, онам ва акамни эса етти йил: соғиндим. Бувим ҳам қариб қолган. Тўғриси, бувим оғриганда кўрқаман. Илоҳим умри узок бўлсин, лекин, барибир кексайиб ошини ошаган одам хасталанса, кўрқаркан киши. Телефонда гаплашганимда онамга тезроқ келишларини айтсам: "Қизим, ҳали ўзимиз учун керакли пулни тополмадик. Сенга мебел қилишимиз керак, сарпо-суруқ, тақинчоқлар. Акангни уйлантириш, машина олиш керак..." деб яна бир дунё нарсаларни қалаштириб ташлайдилар. Уйга

совчилар келишди. Онам бувимга: "Жойи чиқса, узатаверинг. Сепига пул жўнатаман, ўзингиз фалончиписмадончилар билан қиласиз", деб холамларни айтибдилар. Ахир, биттагина қизман. Ота-онамнинг мен ва акамдан бошқа фарзанди йўқ. Наҳотки, биттагина қизларини узатиб, тўйида орзу-ҳавас кўриб, яйрашни орзу қилмаганлар экан, онам...

Нигина, Бухоро шахри
ОТАСИЗ ТҮЙ — ЭГАСИЗ
ТҮЙ ДЕГАНИ ЭМАСМИ,
АХИР?!

Бугун эгасиз тўйлар ҳам ҳеч кимни ҳайратлантирмай қўйди. Бир пайтлари акаси ё укаси ҳарбий хизматга кетган бўлса, фотиҳалик қизларнинг тўйи ўтказилмаган. Жигари келиб тўйда тўйбошилар сафида туриши муҳим ҳисобланган. Ҳозир-чи? Ҳудди етти ёт бегона ҳақида гапирётгандек "келинднинг отаси тўйда кўринмади?", дейишса, "Россияда ишлаётган экан. У ёқлар кўшни маҳалламидики, бир кечалик тўй учун келиб-кетса", деган жавоб ҳеч кимни ҳайратлантирмайди.

ТҮЙ АЗАГА ЎХШАДИ

Тоғамнинг қизи — хияним узатилди. Тўй азага ўхшади. Етти ой аввал Россияга ишлагани кетган тоғамнинг жасади қайтганди. Қизи фотиҳали эди ўшанда. Тоғам қизининг сепига пул топиш учун кетганди... Тоғам кетаётганларида бувим бетоб эди, ҳеч қанча вақт ўтмай вафот этди. Пул топиш учун хорижга кетган тоғамнинг жасадини қариндошуруғ бир амаллаб олиб келишди. Қиз ҳам қиёматгача армон қилади. Аммо энди пушаймоннинг нафи йўқ. Тўйнинг бошидан охир йиғладик. Биров тинса, бошқаси йиғлашга тушади... Қизининг сепига қимматбаҳо мебел қилиш учун эрини мажбурлаб хорижга жўнатган

янгам бир ўзи мотам либосида тўй ўтказди...

Бахтиёр,
Самарқанд вилояти

Дунёда моддий буюмдан ҳам бир неча баробар устун турадиган нарсалар бор. Уларнинг энг аввалида — оила шаъни.

"ЭРИ РОССИЯДА
БЎЛСА..."

Маҳалладошим уч йилдан бери Россияда. Аёли уйда икки ўғил билан қолганди. Яқинда эри хорижда ишлаб юрган хотин қизли бўлди... Бу шармандаликка қуйгандан кўра кулган кўп бўлди. Тагин "эри Россияда бўлса, хотини шу ерда-ку", деб бир тийиксизнинг аскиясини ҳам айтиб юрганлар чиқди.

Хуснидаҳон,
Андижон тумани.

Хунук нарсаларни ёзиш ҳам хунук. Ёқимсиз гапларни эшитиш қулгоинга ёқмагани каби, бундай жирканч иллатлар ҳақида ҳам ёзинг келмайди. Яратган ҳар кимнинг ўзига инсоф берсин. Кишида бузуқ ва жирканч ишларга мойиллик бўлса, ҳеч нарсадан тап тортмайди. Аввало, ҳаё кўтарилмасин. Қолаверса, маънавий "иммунитети" кучсиз кишига хуружларнинг сингиши осон. Бундай разолатдан ҳалос бўлиш учун маънавий "иммунитет"ни кўтариш керак...

Айтмоқчи бўлганимиз...

Дийдор ғанимат, дунё омонат. Биз, яқинларимиз, ота-она, жон-жигар, фарзандларимиз ана шу омонат ичра ғаниматдиримиз. Бу ўзгармас ҳақиқатни синдириб бўлмайди. Нима дедингиз, замондош?

Умида
АДИЗОВА

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент — 100000.
Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс)
233-28-20, Котибият:
233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 336. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 6749. Баҳоки келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти: 15:00 Топширилди — 15:00

Масъул муҳаррир: О. Жумабоев
Мусахҳиллар — С. Сайдалимов,
К. Адашбоева

Газета тахририят компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди

Саҳифаловчи — А. Маликов

«Ё, ТАВБА»

ДЕНГИЗ УСТИДАН
ТОПИЛГАН ШАҲАР

Таганрог — Азов денгизи қирғоқларида жойлашган шаҳар бўлиб, денгиздан қирғоққа урилган тўлқинлар атроф-муҳитга катта таъсир кўрсатади. Ёзи узок ва иссиқ, киши илиқ бўлган бу маскан курорт ҳудуд ҳисобланади. Баъзида қаттиқ, қуруқ шамол туйфайли ҳарорат ошиб кетиши кузатилади. 2010 йил ҳудудда энг иссиқ кўрсаткич +40,5 даражани ташкил этган.

НОЁБ ОҚ ЖИРАФА
(ЗИРОФА)

Танзаниялик бир қатор тадқиқотчилар оқ жирафани кўришга ва суратга туширишга муваффақ бўлдилар. Мазкур жирафа Тарангир миллий боғидан бўлиб, унга Омо деб ном берилган. Келиб чиқиши альбинослар зотидан эмас. Аммо бу ургочи ҳайвоннинг биологик нуқсон: унинг хужайралари баданга ранг берувчи табиий бўёқ ишлаб чиқолмайди. Шу сабабдан ноодатий жирафанинг ранги оқ.

АРИЛАР БИЛАН РАҚС
ТУШГАН АЁЛ

Америкалик 45 ёшли Сара Мапелли "футболка" да 10.000 донга асалари билан рақсга тушди. Mashable нашрининг ёзишича, ўйин давомида жасоратли Сара барча ҳашаротларга қувват берган ҳолда мазмунли рақс ижро этди.

ДУНЁДАГИ ҚИММАТБАҲО
УЙЛАР

Алфаброк компанияси чўнтаги бақувват одамларга барча шароитлари аёло даражада яратилган, 2016 йил ТОП-5 талигидан ўрин эгаллаган уйлари тақдир этди. Қуйида уларга мисол келтирамиз:

Беверли-Хиллзда жойлашган Херст қасри. У 1926 йилда машҳур медиамагнат Вильям Рэндольф Херст томонидан қурилган. Ўз даврида Вильям 26 газета, 13 миллий журнал, 8 радиостанция ҳамда ўзининг шахсий киностудиясига эгалик қилган.

Қизилқарлиси, бу ҳашаматли қаср Херстга отасидан қолган бўлиб, бино турган ер 1856 йилда сотиб олинган. Мазкур уйнинг архитектураси кизилқарли тарихга эга. Ҳозирги кунда унинг баҳоки 165 миллион АҚШ долларини ташкил этади.

Дилноза ЖҲАЕВА

ЭЪЛОН

«KAFOLAT» давлат акционерлик жамияти томонидан ООО "BUSINESS CAREER CONSULT" масъулияти чекланган жамиятига берилган сугурта полислари KF 1670088, KF 1670089, KF 1670090 йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Оила
Ғафил

Ижтимоий-сиёсий,
маънавий-маърифий газета

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар
қўмитаси, "Болалар ва
оилаларни қўллаб-қувватлаш"
ассоциацияси (Болалар
жамғармаси) ва "Соғлом авлод
учун" халқаро хайрия фонди

Бош муҳаррир:
В. Луқмонов

Обуна
индекси — 176

